

ΣΥΖΗΤΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΑΚΡΙΒΟ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΤΟΥ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ «ΑΝΔΡΩΜΑΧΗ»

Η πολύπαθη μούσα

Συνέντευξη στον
 Μιχάλη Παπαγεωργίου

Αυτό το ω που κάνει τους διορθωτές ανά τη χώρα να ξανακοιτούν με έκπληξη το αρχικό κείμενο και το εξώφυλλο του βιβλίου. Η «Ανδρωμάχη», το νέο μυθιστόρημα του Κώστα Ακρίβου που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Μεταίχμιο» αφηγείται την ιστορία της Ανδρωμάχης, μια από τις σημαντικές ηρωίδες στα Ομηρικά έπη. Ο συγγραφέας κάνει το λάθος σωστό με το όνομά της γιατί η Ανδρωμάχη έζησε, βασίλεψε, πληγώθηκε από τους άνδρες. Άνδρες που τη λάτρεψαν και άλλοι που την κηλίδωσαν, αφήνοντας ανεξίτηλα στο κορμί και στην ψυχή της τα σημάδια τους.

Το παιχνίδι της υπομονής είναι αυτό που θαυμάζει σε αυτές τις ηρωίδες. Πηνελόπη, Βρισηίδα, Ανδρωμάχη με φωνές που θέλουν να σπάσουν πανοπλίες αλλά καταδικάζονται σε ένα βουβό θρήνο. Ένας μονόλογος που με τη συγγραφική δεινότητα του Κώστα Ακρίβου και σε μικρή φόρμα είναι σαν ένα λυπότερο μπλουζ. Μίλησα με τον συγγραφέα για την ελλιπή γνώση ιστορίας, πού συναντάμε σήμερα την Ανδρωμάχη και την «οδυνηρή» γοητεία των Ομηρικών ονομάτων.

Τι ήταν αυτό που σας αρμάτωσε και σας έριξε στη μάχη της συγγραφής της Ανδρωμάχης; Γιατί η συγκεκριμένη ηρωίδα;

Όταν πριν από χρόνια έπιασα ξανά στα χέρια μου την «Ιλιάδα», στη μετάφραση του Δημ. Μαρωνίτη, μου γεννήθηκε το ερώτημα όχι ποιος είναι ο σημαντικότερος ήρωας ή εκείνος που κερδίζει την προτίμησή μου για τα κατορθώματά του, αλλά ποιος απ' όλους εκείνους τους πρωταγωνιστές είχε τη χειρότερη μοίρα. Κατέληξα στη σύζυγο του πρώτου των Τρώων, του Έκτορα, στην Ανδρωμάχη, επειδή στη ζωή της έζησε δύο ζωές: Από ευτυχισμένη σύζυγο, μητέρα και βασίλισσα, η μοίρα της αντιστράφηκε και κατάντησε με σκοτωμένους τον σύζυγο και το παιδί της, αιχμάλωτη του γιου του Αχιλλέα και, το πιο σκληρό, να βρίσκεται στη σκληρή θέση να πρέπει να αγαπήσει τα παιδιά της που ήταν προ-
 ιόν βιασμού.

Οι γυναίκες στα ομηρικά έπη «καταδικάζονται» σε ένα παιχνίδι αέναης υπομονής και θρήνου, ενώ οι άνδρες ως πού με πως έχουν το κλέος σαν παράσημο. Διαπράττεται ένα είδος αδικίας ή απλά η ιστορία και η μοίρα δίνουν ρόλους περιφερειακούς που πρέπει να «δικαιωθούν»;

Αυτή είναι η δίκαιη ή άδικη «μοιρασιά» που επιφυλάσσει η ιστορία για τα δύο φύλα. Υπάρχουν ωστόσο και περιπτώσεις, όχι σπάνιες, που η ιστορία γίνεται ακόμα πιο σκληρή απέναντι στο γυναικείο φύλο. Είναι όταν η μοίρα του ηττημένου, καλύτερα: της ηττημένης, γίνεται πιο ζοφερή με την αιχμαλωσία ή, το πιο οδυνηρό, με τον βιασμό. Αλλά ακόμα και ο θρήνος για την απώλεια κάποιου αγαπημένου στο πεδίο της μάχης, συζύγου, τέκνου, συγγενούς..., νομίζω πως δεν είναι λιγότερο επώδυνος από τη σωματική κατασχύνη.

Η φωνή της Ανδρωμάχης έχει τα ξεσπάσματα ενός βιρτουοζιτέ μονολόγου. Επιλέξατε ένα είδος θεατρικότητας για μια πιθανή μεταφορά επί σκηνής; Πώς οδηγηθήκατε σε αυτή τη μικρή αλλά ευθύβολη φόρμα;

Αν και ήδη έχω δεχθεί κάποιες κρούσεις για μια θεατρική αναπαράσταση του βιβλίου, θέλω να δηλώσω πως δεν ήταν στις αρχικές προθέσεις ούτε στις επιδιώξεις μου κάτι τέτοιο. Όμως, με χαρά θα πω το ναί σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο από κάποιον (-α) που θα εμβαθύνει στο κείμενο και θα λύσει να το αποδώσει επί σκηνής. Σε ό,τι αφορά τώρα την πρωτοπρόσωπη αφήγηση, αυτή επιβλήθηκε για να δοθεί ζωντάνια στα λόγια και τα πάθη της συγκεκριμένης «ηρωίδας».

Γιατί οι περισσότεροι νομίζουν πως η «Ιλιάδα» τελειώνει με τη μάχη Αχιλλέα-Έκτορα και με τον Δούρειο Ίππο να ξεχνιέται σχεδόν; Οι εντυπώσεις της μνήμης είναι αδύναμες; Κάτι δεν διδαχθήκαμε καλά;

Το πώς διδάσκεται η ιστορία αλλά και η λογοτεχνία στο σχολείο είναι ένα ζήτημα που χαρακτηρίζει τη χαλή ελληνική εκπαίδευση πολλών χρόνων. Για την κολοβή γνώση μας σχετικά με τον τρωικό πόλεμο ίσως ευθύνεται η «Ιλιάδα», καθώς εξιστορεί μονάχα πενήντα μία μέρες αυτού του δεκάχρονου αιματηρού πολέμου. Αλλά και την «Ιλιάδα» πόσοι και πόσο από εμάς τη γνωρίζουμε ή την έχουμε διαβάσει σωστά;

Η «Ανδρωμάχη» είναι ο ύμνος σας στη γυναίκα – μάνα – ηρωίδα. Κάνοντας μια αναγωγή με το σήμερα (στις σελίδες που ψάχνει νέα πατρίδα η ηρωίδα, οι πρόσφυγες του Αιγαίου ήρθαν στον νου) πού τη συναντάμε;

Ενώ καυχιόμαστε για την πρόοδο του πολιτισμού, ιδίως στον τεχνολογικό τομέα, δυστυχώς η κατάρα που λέγεται πόλεμος δεν έχει εκλείψει σχεδόν από κανέ-
 να σημείο επάνω στη γη. Επόμενο είναι η «Ανδρωμάχη» να οδοιπορεί και να βασανίζεται ακόμα και σήμερα στη Μέση Ανατολή, στην Ουκρανία, στην Αφρική... Εκεί όπου, με λίγα λόγια, πχούν ιαχές πολέμου και αναγκάζουν τους ανθρώπους να οδηγηθούν ή προς τον τάφο ή να πάρουν τον πικρό δρόμο της προσφυγιάς.

Πόσο «ηδονικό» για έναν συγγραφέα είναι να χρησιμοποιεί ονόματα όπως Αστυάνακτας, Έλενος, Πρόκνη...;

Όσο και οδυνηρό! Από τη μία, να ανακαλύψεις λογοτεχνικά τις ζωές τέτοιων προσώπων είναι μια διαδικασία που σου χαρίζει στιγμές συγγραφικής ευφορίας, καθώς έρχεται αντιμέτωπος με ανθρώπους που άφησαν το στίγμα τους στην ιστορία του ανθρώπινου γένους. Από την άλλη, όμως, δεν μπορείς να παραβλέψεις το γεγονός ότι των περισσότερων η ζωή τους άγγιξε ή και υπερέβη την τραγικότητα της ύπαρξής τους. ☹

”

Για την κολοβή γνώση μας σχετικά με τον τρωικό πόλεμο ίσως ευθύνεται η «Ιλιάδα», καθώς εξιστορεί μονάχα πενήντα μία μέρες αυτού του δεκάχρονου αιματηρού πολέμου.